INUIT ATAQATIGIIT
INATSISARTUNI

UKA2026/9

3. nov. 2026

Nivi Heilmann Efraimsen

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Inatsisartut tager Ombudsmandens beretning for 2025 til efterretning

(Lovudvalget)

Ordførerindlæg:

Inuit Ataqatigiit takker ombudsmanden og dennes medarbejdere for deres beretning samt det arbejde som de har udført i 2025.

Ombudsmanden har en vigtig position i demokratiet og er politisk uafhængig. Gennem ombudsmandens beretning kan vi få indsigt i hvordan borgerne møder myndighederne og ligeledes kan se hvilke forhold myndighederne og vi som lovgivere skal rette opmærksomhed.

Vi tager beretningen til efterretning. Det gør vi med respekt for Ombudsmandens virke og i forståelse for forholdenes vigtighed.

Især sagen om en forælder som har søgt om at få sine børn hjem har berøt os meget. Det blev ikke truffet en beslutning i mere end 10 år, og der er stadigvæk ikke truffet en beslutning da børnene blev myndige. Ombudsmanden vurderede at sagens tidsmæssige længde var uacceptabel. I beretningen kom det frem, at en kommune ikke kan kræve en skriftlig ansøgning og at sagen ikke kunne gennemføres på grund af personalemangel. Det vi skal have i erindring er: Selv om sagerne kan være vanskelige har myndighederne pligt til at fuldføre sagerne. *(Beretning, side 29–30.)*

Vi er ligeledes opmærksomme på at børn og unge som var anbragt i en lukket afdeling i en døgninstitution ikke var blevet undervist. Efter Ombudsmandens forståelse har man ikke undervist børnene fordi man ikke havde nogen lærere. Uanset om børnene opholder sig i en lukket afdeling, så skal man give børnene mulighed for at uddanne sig og udvikle sig. Det skal alle døgninstitutioner være opmærksomme på. *(Beretning, side 49–50.)*

I beretningen er skriver man gentagne gange om problemet vedrørende sagsbehandlingernes længde, journalføring, begrundelser for beslutninger samt klagevejledning. Udviklingen i antallet af klager vedrørende sagsbehandlingstiden giver anledning til at følge op på området. Tallet er ikke en kritik af alle offentlige instanser, men de viser vigtigheden af at man ikke blot indstiller sagsbehandling samt at man orienterer borgerne. *(Beretning, side 22–27.)*

Vi lægger ligeledes mærke til at man i beretningen viser særlig opmærksomhed omkring de ældres vilkår. Disse handler blandt andet om arbejdskraftsmangel, bygningernes indretning samt instruks til medarbejderne om brug af magt. De ældre har ret til omsorg og respektfuldt liv, og man skal lytte til det som de har oplevet. *(Beretning, side 48–49.)*

I Naalakkersuisut svarnotat blev myndighedernes pligt til at give alle relevante oplysninger til Ombudsmanden understreget. Ligeledes anser Naalakkersuisut at tiden er inde til at kigge både sagsbehandlingsloven og offentlighedsloven igennem. Vi tager ligeledes til efterretning at Naalakkersuisut forventer at revidere loven om magtanvendelse til Inatsisartuts forårssamling i 2027. Regler skal være tydeligere og forståelige for beboerne, deres familier, medarbejdere og de ansvarlige myndigheder. *(Svarnotat side 1-2, redegørelse side 43-44.)*

INUIT ATAQATIGIIT
INATSISARTUNI

For Inuit Ataqatigiit hænger retssikkerhed, personlig integritet samt tillid til myndighederne sammen. Gennem Ombudsmandens beretning får vi informationer om hvilke forhold myndighederne skal være opmærksomme på samt hvilke love der bør tydeliggøres.

Et forhold, vi især hæfter os ved, er Ombudsmandens kritik af Naalakkersuisut. I de senere år er de samme problemer gentagne gange blevet fremhævet, og Naalakkersuisut har lovet at følge op, uden at løfterne er blevet omsat til handling. Derfor vil Inuit Ataqatigiit opfordre Naalakkersuisut til nu at gennemføre de tiltag, der tidligere er blevet lovet.

Afslutningsvis vil vi takke Ombudsmanden for det gode arbejde. Vi tager derfor beretningen for 2025 til efterretning og ser frem til et fortsat godt samarbejde. Vi takker for beretningen og Ombudsmandens orientering til Inatsisartut og ønsker fortsat godt arbejde.